

Шеста национална конференция по застрахователни

НЕРЕШЕНИТЕ НАВРЕМЕ ВЪПРОСИ СЕ ИЗОСТРЯТ, СА ОСНОВНИТЕ ИЗВОДИ ОТ ДИСКУСИИТЕ

(Продължение от бр. 10)

На 3 и 4 май 2007 г. в СА „Д.А. Ценов“ - Свищов, се състоя традиционната (шеста по ред) Национална конференция по актуални проблеми на застраховането и осигуряването. Форумът бе организиран от фондация „Проф. д-р В. Гаврийски“ със съдействието на КФН, АБЗ, НББАЗ, СА „Д.А. Ценов“, ВУЗФ, АЗББ, Съюз на застрахователните агенции, БАДДПО, АЛДДЗО и В. „Застраховател прес“.

По време на двудневния форум бяха обсъдени, понякога доста разпалено, най-наболелите проблеми в застраховането и осигуряването, включително и в здравното осигуряване.

В предния брой поместихме най-общ репортаж за събитието, а сега предлагаме по-пълна стенограма от дискусиите, съпътстващи повечето от представените доклади.

Доц. Радослав Габровски изказа становище, че вносната от 10 лева за Гаранционния фонд по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ трябва да бъде начисление към премията и клиентът да избира къде му е по-евтино от гледна точка на разносните. **Мартин Аврамов**, секретар на Асоциацията за застрахователна сигурност, също изрази несъгласие с обстоятелството, че

вносната за ГФ е еднаква за всички. Но ако вносната стане част от премията, това ще означава, че застраховател, който си върши по-добре работата (т. е. продава повече полици и формира по-голям премиен приход), автоматически става и по-голям платец към фонда; излиза, че той ще бъде „наказан“ за това, че способства за увеличаване на обхвата на застраховката „Гражданска отговорност“, възрази **Цветанка Крумова**, изпълнителен директор на ЗПАД „Армеец“.

Доц. д-р **Йотов** от СА „Д. А. Ценов“ зададе риторичния въпрос защо трябва някои да плащат заради това, че други не са си свършили работата, визирати застрахователните дружества, МВР, КФН. Той даде пример от практиката в САЩ, където застрахователите следят дали клиентите им подновяват полисите си, независимо дали последните са сменили компаниите си. Относно величината на вносната, доц. Йотов каза, че колкото е по-голяма съкупността, толкова по-малко ще се падне на отделната единица, т. е. застрахован.

Теменуга Ненова, член на УС на ГФ, поясни, че в указанията и предписанията, получени от Европейската комисия относно финансова стабилност на ГФ, са били визирани собствени средства на фонда в размер на не по-малко от 10 млн. евро.

На другия ден (4 май) ректорът на СА „Д. А. Ценов“ доц. д-р **Нено Павлов**, който предния ден защищи успешно докторска дисертация и получи най-високо то научно звание (**Бел. ред.** В. „Застраховател прес“ публикува обширна информация за

това събитие в брой 9 от тази година), поздрави участниците в конференцията и направи кратка презентация на ръководеното от него висше училище.

Доц. Павлов подчертава, че продължава подобряването на цялостната среда в академията - материалната база, учебната документация, технологиите на обучение и при четирите степени: колежанско, бакалавърско и магистърско обучение и докторантури. Но вътре е, че от тази година за първи път, съгласувано с трите други държавни висши икономически училища в страната, в академията се организира прием на студенти чрез тестове. Предварително проведените два теста са дали много добри резултати, което още веднъж показва, че бъдещето на приема във ВУЗ вървят на намат.

Това е необходимо, защото сме страна член на ЕС, а академията е член на Европейската асоциация на университетите. Така и чуждестранните студенти ще могат свободно да кандидатстват в България. Границите вече не съществуват, чуждестранните студенти се третират като български граждани, а българските - като европейски граждани, с подобни такси на обучение.

В бакалавърска степен е открита нова специалност - приложна икономика, съобщи доц. Павлов и поясни, че такава специалност съществува в много европейски университети и към нея е проявен определен интерес.

Извършена е пълна ревизия на магистърските програми. Те в момента са 25 на брой, като 18 от тях се преподават дистанционно, включително и тази по застрахование. Магистърската програма по застраховане се организира в редовна и задочна форма на обучение (и дистанционна, както вече се споменава). Дистанционната се преподава при много добър ред и организация, така че да не се опорочи тази форма, тъй като съществуват и критични мнения спрямо нея.

В академията са положени големи усилия за разширяване на докторантурите. Доц. Павлов се обърна към всички деятели от практиката, от бизнеса, които имат желание и които се ангажират с научно-творчески изследвания, да се възползват от предоставените възможности и от подкрепата на академията. Формите на обучение в докторантурата са три: редовна с държавно

финансиране, задочна и самостоятелно обучение, като се има предвид, че една защита струва между 3 и 5 хиляди лева. Когато кандидатът се е явил и е спечелил конкурс за редовна докторантура, със заплащането се ангажира държавата.

Доц. Павлов допълни, че в развитите страни се изисква от топменеджмънта на големите фирми (застрахователни компании, осигурителни дружества, банки и т. н.) да притежава и докторска степен. Просто така се развиват нещата в сферата на управлението на човешките ресурси и на професионалната кариера, изтъква доц. Павлов.

Разширило е и следдипломното обучение в академията. Новото тук е, че е лицензиран софтуер за 80 хил. лева, с чиято помощ се предлага и дистанционно следдипломно обучение.

За усъвършенстване на чуждоезиковото обучение (най-вече по английски език) академията предлага и дистанционна форма. Имаме добри преподаватели и добър софтуер, подчертава ректорът.

Успешен се е оказал и експериментът срещу символична сума кандидат-студентите да се тестват сами до 20 пъти доколко са подгответи, преди да се явят на изпитния тест.

Академията предлага и нещо действително уникално, притежавайки сертификат за следдипломно обучение със средно образование. Както е известно, висшите училища нямаят право да издават сертификати за специалисти със средно образование (те биха били нелегитими в противен случай). Висшите училища могат да издават сертификати само по Закона за висшето образование, а средните училища - по Закона за народната просвета. Но ако едно висше училище, какъвто е случаите с академията в Свищов, е лицензирано срещу определена сума от Националния институт за професионално обучение, тогава това е напълно законно. СА „Д. А. Ценов“ предлага и такъв съвсем легитимен документ.

Ръководителите на компании от застрахователния и осигурителния бранш, които имат нужда от подобни сертифицирани специалисти, могат спокойно да се възползват от тази услуга, изтъква доц. Павлов. Това особено важи за държавните служители, допълни той.

В обобщение ректорът подчертава, че за обучението и квалификацията на желаещите от застрахователния и осигурителния бранш са предвидят и преференциални условия. Академията също така е готова да предостави своята база, своя академичен опит и знания при организирането на различни прояви на отделни дружества или браншови организации, в това число и с международно участие.

(Следва)

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

Снимки ГЕОРГИ ДЕРМЕНДЖИЕВ

СТЕФАН СТОИЛКОВ,
директор
на Дирекция
„Регулаторна
политика
и анализи“,
Управление
„Застрахователен
надзор“
на Комисията за
финансов надзор

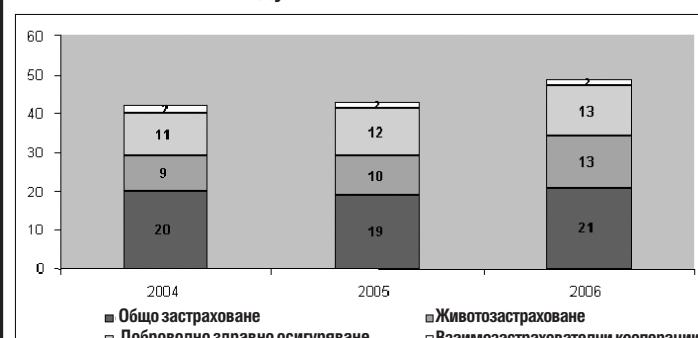
ИНФОРМАЦИЯ ■ ЗА ПАЗАРА И УЧАСТНИЦИТЕ НА НЕГО

1.1.ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПАЗАРА ПО ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ, ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ И ДОБРОВОЛНО ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ

1.1.1. Общ премиен приход, застрахователно проникване и застрахователна плътност

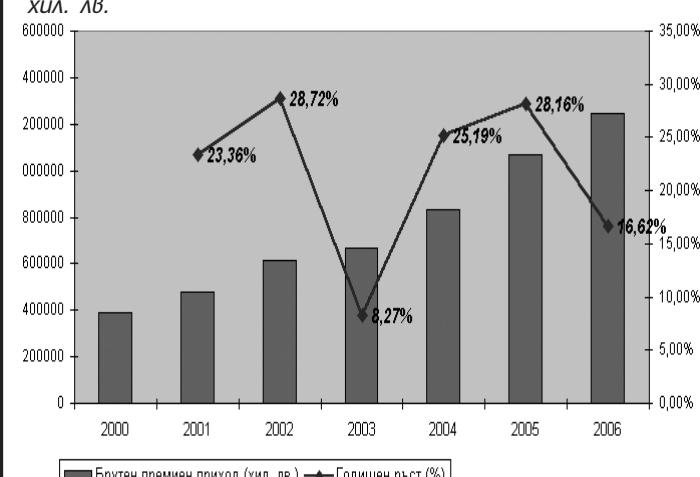
Към края на 2006 г. лицензираните застрахователи в Република България са 37. От тях 21 са общозастрахователни дружества, 14 животозастрахователни дружества и 2 взаимозастрахователни кооперации, чиято дейност е в областа на животозастраховането. На пазара по доброволно здравно осигуряване извършват дейност 13 дружества. През 2006 г. Комисията за финансов надзор е издала 7¹ лиценза за извършване на застраховане и доброволно здравно осигуряване и не е отнемала лиценз за извършване на дейност.

Участници на застрахователния пазар и на пазара по доброволно здравно осигуряване между 2004 г. и 2006 г.

През 2006 година застрахователите реализират брутен премиен приход от 1 246 949 хил. лв., с което се отчита ръст от 16,62% на годишна база. В сравнение с периода 2001 г. - 2005 г., когато отчетеният ръст на брутния премиен приход е на нива над 23% (изключение прави само 2003 г.), е налице забавяне на темпа на растеж на застрахователния сектор.

Динамика на брутния премиен приход от застраховане хил. лв.

През 2006 година отчетеният брутен премиен приход в Република България се изчислява на 2,54 % от БВП (застрахователно проникване). В сравнение с предходната година (след преизчисляване на данните) по този показател се отчита нарастване от 0,04 процентни пункта.

Брутният премиен приход на човек от населението (застрахователна плътност) се изчислява на 162,38 лв., при 138,52 лв. за 2005 г. Интеграцията на българския застрахователен пазар ще доведе до навлизане на нови участници и до засилване на конкуренцията. В резултат на това се очаква подобряване качеството на съществуващите и предлагане на нови застрахователни продукти и услуги.

¹ Застрахователно дружество „КД Живот“ АД е получило лиценз за извършване на застрахователна дейност през декември 2006 г., но е вписано в търговския регистър в началото на 2007 г., поради което не е включвано в настоящия доклад.